

Особливості правопису й вимови слів українського походження відповідно до норм оновленого українського правопису. Уживання літери «и» на початку слова.

Уживання літери «и» на початку слова
Це, власне, компроміс із правописом 1928 року, який передбачав вживання літери «и» на початку слів. У новій редакції правопису надається перевага літері «і», однак перед літерами «н» та «р» можливі два варіанти написання.

«Т» замість «ф»

Пропонується кілька варіантів написання слів грецького походження, де зазвичай звук [th] передають літерою «ф». Тепер можна використовувати букву «т» замість «ф».

БУЛО

Кафедра, міфологія, ефір, Афіни, анафема

СТАЛО

***Катедра і кафедра, мітологія і міфологія,
етер і ефір, Атени і Афіни, анатема і
анафема***

Більше «ґ» у словах

Нова редакція пропонує розширити застосування «ґ» в іншомовних власних назвах і деяких іменах. Передавати звук [g] тепер можна двома способами: «г» і «ґ».

БУЛО

Гуллівер, Гете, Гонгадзе, Гарсія

СТАЛО

Ґуллівер і Гуллівер, Ґете і Гете, Ґонґадзе і Гонгадзе, Ґарсія і Гарсія

Йотування повертається

Звук [j] у сполученні з голосними буде передаватися тільки буквами «є», «ї», «ю», «я».

БУЛО

Проект, проекція, фойє

СТАЛО

Прое́кт, проє́кція, фое́

Ніяких апострофів і дефісів для «ПІВ»

Числівник «пів» зі значенням «половина» з іменником у формі родового відмінка однини пишеться тільки окремо.

БУЛО

Півогірка, півгодини, пів'яблука, пів-України

СТАЛО

Пів огірка, пів години, пів яблука, пів України

Разом з «пів» писатимуться лише ті слова у називному відмінку, що виражають єдине поняття: «півострів», «півзахист», «півкуля» або «півоберт».

Менше дефісів

Нова редакція пропонує слова з першими іншомовними частками писати разом. Зараз частина з них пишеться разом, а частина через дефіс.

БУЛО

Поп-музика, веб-сторінка, прес-конференція, екс-президент

СТАЛО

***Попмузика, вебсторінка, пресконференція,
експрезидент***

«Архи-» та «архі-»

У назвах церковних звань, титулів і чинів паралельно вживаються префікси архи- та архі-.

БУЛО

Архімандрит, архієрей, архістратиг

СТАЛО

Архимандрит і архімандрит, архиєрей і архієрей, архистратиг і архістратиг

Більше великих літер

У назвах деяких свят з великої букви пишеться не тільки перше слово. І тепер це не можливий варіант написання, а чітке правило.

БУЛО

День незалежності України, День соборності України

СТАЛО

***День Незалежності (-и) України, День
Соборності (-и) України***

Ніякої «Вкраїни»

У поезії, крім звичайної форми Україна, досить часто вживали Вкраїна: Як сонях той до сонця, до Вкраїни свій погляд я з любов'ю повертав (Ф. Малицький).

Тепер правильна форма лише одна:
Україна.

Більше демократії

Як і раніше, з великої букви пишуться офіційні назви найвищих державних посад України, міжнародних посад:

Президент України, Генеральний прокурор України.

Але в неофіційних текстах ці назви пишуться з малої букви: ***вибори президента; генеральний прокурор; приїзд королеви.***

Правильне вживання «й», «і», «та»

Милозвучність української мови досягається за допомогою правильного вживання «й», «і» чи «та». Коли слово закінчується на голосний, а наступне починається на голосний/приголосний, варто вживати «й»: ***Олена й Андрій; на траві та квітах роса, висока ймовірність, вона йде.***

Водночас для зіставлення понять використовується «і»: дні і ночі, батьки і діти, правда і кривда, просте і складне речення.

Після букв й, я, ю, є, ї вживаємо єднальні сполучники «і» або «та»: ***зелений гай і широка долина, теорія та практика перекладу.***

Заберіть від мене свої «лапки»

Складені назви інформаційних агентств тепер варто писати без лапок.

БУЛО

Інформаційне агентство «Главком», агентство «Франс Прес»

СТАЛО

Інформаційне агентство Главком, агентство Франс Прес

Щодо назв сайтів, якщо поруч із назвою є родове слово – тоді лапки використовуються та назва пишеться з великої літери: сайт «Вікіпедія», соціальна мережа «Фейсбук». Якщо ж родового слова немає – назва пишеться з малої літери і без лапок: ***гугл, твітер***. Як це мало писатися раніше – невідомо, адже попередня редакція правопису була затверджена ще в 1992 році, коли таких проблем не існувало.

Зроби павзу

У словах, запозиченнях із давньогрецької мови, буквосполучення «аи» тепер можна передавати не тільки через «ау», а і як «ав».

БУЛО

Пауза, фауна, аудиторія, аудієнція, лауреат

СТАЛО

Павза і пауза, фавна і фауна, авдиторія і аудиторія, авдієнція і аудієнція, лавреат і лауреат

Уживання літери «и» на початку слова

БУЛО

Індик, ірій, ірод

СТАЛО

Индик та індик, ирій та ірій, ирод та ірод

У художніх текстах допускатиметься заміна
«і» на «и» в кінці слів під час відмінювання.

Більше не помилка, казати як століття тому
«нема совісти» або «забагато мужности». И
вживатимуть на початку деяких вигуків і часток:

ич який хитрий, слова икати, икання та
похідних від цих слів.

Уживання літери «и» у кінці слова

БУЛО

Безкрайності, меншості, свіжості, радості

СТАЛО

***Безкрайности (безкрайності),
меншости (меншості), свіжости
(свіжості), радості (радості)***